Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 224. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ЖОВТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 17, 1978 No. 224. VOL. LXXXV.

Кентон вказує дорогу до завершення УНІГУ

Кентон, О. (ФКУ). — В ході генерального „штурму" для сплати Українського Наукового Інституту (УНІГУ) в неділю, 1-го жовтня ц. р. місцевий Комітет ФКУ, головою якого являється Микола Хлиста, а секретарем Іван Фінковят, улаштував доповідь про працю і завдання Гарвардського Центру Українських Студій (ГЦУС). Доповідачами на згаданій імпрезі були: голова і секретарка Клівлендського Відділу Фонду Катедр Українознавства, Василь і Орися Лагошняки (вони теж члени Головної Екзекутиви ФКУ) та Осип Гайський з Клівленду.

Згадана імпреза відбулась зараз по Службі Божій в залі УКЦеркви св. Миколая, що її відкрив голова Відділу ФКУ Микола Хлиста, вітаючи присутніх і доповідачів.

Після трьох роз'яснювальних доповідей цих ентузіястів Українського Гарварду про найпекучішу потребу сплатити цей бастіон української науки, головним завданням якого є опрацьовування і видання книг з метою розторощення московських брехень і відкопання української правди на форумі світової науки — було зворушливо ствердити, що ця маленька українська громада (нижче 50 родин) „враз з серцем щирим несла офіру", свої датки на сплату Українського Наукового Інституту.

По закінченні доповідей присутні два з половиною десятки учасників сходин скинулися на поважну загальну пожертву 8.150.00 долярів. Поіменно свої пожертви склали: д-р Йосиф Якимів 1.150.00 долярів, по 1000 долярів: д-р Ярослав і Ляриса Музички, Іван Фінковят, Іван і Марія Демчишини, Петро Гудзовський, Петро Сахаревич; По 200 долярів: Микола Хлиста, Василь Содук, Стефан Жабінський, Степан Гудз, Володимир Пацула; По 100 долярів: о. Володимир Волощук, Петро Бабич, Михайло Бурий, Володимир Бабійчук, Іван Бик, Антін Фінковят, Богдан Маланій, Іван Іваницький та Кредитова Кооператива „Тризуб".

Дальші пожертви присутніх і неприсутніх громадян Кентону будуть подані в пресі пізніше.

Віримо, що слідом нашого малого і жертвенного Кентону підуть швидко всі наші громади Америки і Канади і дружнім „шарварком" сплатять 750 тисяч долярів, щоб Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) нарешті міг рушити „обидвома руками" до праці в цій справ-справ української еміграції. Час наглить — 22-го січня 1979 (отже, за несповна чотири місяці) безповоротно минає реченець сплати!

Створено Ліквідаційну комісію УАГ

Філядельфія. — Дня 23-го ц. р. під час Ювілейної Зустрічі у сторіччя Української Академічної гімназії на Союзівці, на Діловій Сесії, між іншим, створено Ліквідаційну комісію, яка має закінчити діяльність Ділового Комітету УАГ і Редакційної Колегії та зібрати все майно. З огляду на таке рішення, 30-го вересня ц. р. відбулось ліквідаційне засідання згаданого Комітету у Філядельфії, де вирішено з тим днем припинити діяльність Комітету та передати урядування Ліквідаційної комісії.

Із тієї причини Ліквідаційна комісія просить усіх колишніх співпрацівників, які ще не передали свого урядування, найдалі до тижня передати на адресу голови Ліквідаційної комісії усе майно (письма, протоколи, приладдя і гроші) колишнього Ділового Комітету.

Рівнож проситься усіх зацікавлених, висилати всю кореспонденцію в справах датків чи Ювілейної Книжки на адресу голови Ліквідаційної комісії: інж. Михайло Караман, 825 N. 21 Street, Philadelphia, Pa.

У ВАШІНҐТОНІ ЗАПЛЯНОВАНО КОНЦЕРТ БАНДУРИСТІВ

Вашінґтон, Д. К. — У суботу, 21-го жовтня ц. р., о год. 5-ій по полудні, тут у залі Пейнт Бренч гайскул при 14121 Од Колюмбус Ровд Сільверспрінг Мериленд, виступить із своїм гостинним, самостійним концертом Ансамбль Бандуристів Кобзарського Мистецтва з Ню Йорку з багатою та різноманітною програмою. Концерт попередить унікальна виставка бандур.

Президент Картер підписав закон щодо реформи федеральної служби

Вашінґтон. — У п'ятницю, 13-го жовтня, під час спеціяльної церемонії в Білому Домі, президент Джіммі Картер підписав законопроект, щодо реформи федеральної служби („федерал сивил сервис"), яка охоплює 2,1 мільйона працівників федерального уряду, не враховуючи поштових урядовців. Остаточна версія законопроекту, який з підписом Президента став законом країни, — це компроміс між пропозиціями Білого Дому та двома,дещо відмінними, проєктами обох Палат Конґресу.

Факт, що Конґрес схвалив цю реформу,зараховують до значних перемог президента Картера, бо однією з його головних обіцянок під час виборчої кампанії в 1976-му році власне була реформа федеральної служби, щоб зробити її більш ефективною та більш чутливою на потреби країни і населення.

Новопідписаний закон має на меті запевнити, щоб директори окремих департаментів, бюр і агенцій федерального уряду могли винагороджувати службовців,тобто рекомендувати їм вищі позиції та підвишки в заробітних платнях, на підставі якости їхньої праці, а не на підставі терміну їхнього затруднення.У додатку,директорам і менаджерам буде значно легше звільняти,чи переносити на менш відповідальні пости тих осіб,які не виконують задовільно своїх обов'язків.

Президент Картер і коментатори підкреслюють, що цей закон — це найважливіша реформа служби за 95 років її існування, бо вона повинна значно зменшити марнотратність і неефективність цієї урядової служби.

Конґрес ЗСА схвалив 117,3 більйона долярів на оборонні цілі

Вашінґтон. — Минулого четверга, 12-го жовтня, обидві Палати Конґресу схвалили законопроект, який пропонує призначити 117,3 більйона долярів на оборонні цілі, що представляє собою найбільший оборонний бюджет в історії ЗСА.

Остаточна сума — це компроміс, виготовлений спільною комісією обох Палат Конґресу, бо первісно Сенат пропонував призначити на оборонні цілі 116,3 більйона, а Палата Репрезентантів — 119,2 більйона долярів.

Члени обох Палат заявили кореспондентам, що голосували за таким високим оборонним бюджетом тому, що Совєтський Союз постійно розбудовує нові роди зброї і безперебійно збільшує свої видатки на військові цілі, що може довести до того, що в недалекому майбутньому СССР здобуде мілітарну перевагу над ЗСА, а це становило б дуже поважну загрозу для Америки і для цілого вільного світу.

Ґеноцид у Камбоджі вимагає акції з боку ОН — закликають 80 сенаторів

Вашінґтон. — Минулого четверга, 12-го жовтня, 80 сенаторів звернулися листовно до президента Джіммі Картера, закликаючи його поробити всі можливі заходи, щоб Рада Безпеки Об'єднаних Націй розглянула справу ґеноциду в Камбоджі, де, згідно з твердженнями недавніх втікачів з тієї азійської країни, комуністичний уряд „Хмер Руж" протягом останніх 3-ох років спричинив загибель 1,2 мільйона осіб із 8-мільйонового населення.

Як вже інформовано, в кінці серпня ц. р. демократичний сенатор Джордж МекҐоверн із Південної Дакоти, кандидат на президента ЗСА в 1972-му році, який тоді гостро виступав проти вмішування Америки у війну в Індокитаї і закликав до негайного відтягнення американських військ з тієї частини світу, здивував своїх колег у Сенаті, бо закликав до створення міжнародної військової сили, під керівництвом Об'єднаних Націй, для повалення комуністичного уряду Камбоджі, щоб здержати народовбивство в тій країні.

Подібну вимогу видвигнув колишній президент Камбоджі, Лон Нол, закликаючи Об'єднані Нації раніше виключити делеґацію теперішнього комуністичного уряду „Хмер Руж" з ОН.

У згаданому листі до президента Картера, ініціятором якого були сен. МекҐоверн і республіканський сенатор Клиффорд Кейс із Ню Джерзі, 80 сенаторів не закликали до збройної акції проти „Хмер Руж", а покищо обмежилися до вимоги видвигнути справу ґеноциду в Камбоджі на форумі Ради Безпеки ОН.

Уряд СССР називає конференцію в Кемп Дейвіді „зрадою інтересів арабів"

Москва. — Центральні совєтські газети, а за ними також республіканські, не перестають публікувати критичний матеріял про недавню мирову конференцію в Кемп Дейвіді між президентом ЗСА Джіммі Картером, прем'єр-міністром Ізраїлю Менахемом Беґіном і єгипетським президентом Анваром ель-Садатом, піддержуючи тим самим „фронт стійкості і протидії арабських держав", зокрема Сирії, Альжиру, Лівії, Ємену і Палестинської Визвольної Організації під керівництвом Ясіра Арафата.

Речники згаданих держав відбули в міжчасі декілька зустрічей в Дамаску, засудили „капітулянтський курс єгипетського президента Садата, прийняли рішення про розрив дипломатичних зносин з Єгиптом і розглянули заходи по ліквідації наслідків змови проти арабських народів у Кемп Дейвіді".

Всю цю зливу комуно-московської пропаганди передрукувала „Радянська Україна" у числі з 26-го вересня ц.р. кажучи, що „фронт арабської стійкості" рішенні застосувати форму економічного бойкоту проти Єгипту і намагатиметься перенести „штаб-квартиру" Ліги арабських країн з Каїра в іншу арабську країну. „Радянська Україна" твердить, що противники сепаратного мирового договору Єгипту з Ізраїлем будуть „підтримувати боротьбу єгипетського народу в особі його національних і прогресивних сил в їх протистоянні змові єгипетського президента проти загальноарабської справи".

У вислиді цієї акції противників президента Садата, рішено вислати сирійського президента Ассада до Совєтського Союзу для переговорів про розширення і зміцнення відносин між СССР і країнами „фронту".

У пов'язанні з цим совєтські пропагандисти з радістю відмічують про невдачу переговорів державного секретаря ЗСА Сайруса Венса з деякими арабськими лідерами, бо араби, мовляв в розмові з Венсом, домагалися повного залишення Ізраїлем „арабського Єрусалиму і повернення його під арабський суверенітет, а також визнання арабського народу Палестини та його права на самовизначення".

Також члени Комітету Об'єднаних Націй по здійсненню невідчужних прав палестинського народу „кваліфікували сепаратну угоду в Кемп Дейвіді, як небезпечний зговір, який фактично закріплює плоди збройної агресії Ізраїля", — пише „Радянська Україна", — яка також твердить, що хвиля осуду і критики, яку викликав в арабському світі і за його межами сепаратний договір у Кемп Дейвіді, „очевидно, породила замішання і роздратування у Білому Домі, офіційні представники якого намагаються зобразити підсумки тристоронньої зустрічі як великий успіх американської дипломатії".

Для підкреслення „різниці поглядів" між Вашінґтоном і деякими арабськими країнами „Радянська Україна" наводить нібито „грубі напади президента Джіммі Картера проти Організації визволення Палестини", бо З'єднані Стейти Америки „були б раді, коли б ця організація „зникла".

Не зважаючи на успішність переговорів, які якраз під теперішню пору продовжуються у Вашінґтоні і на можливість підписання мирового договору між Єгиптом і Ізраїлем в скорому часі, совєтська пропаганда не перестає бити у великі бубни з цього приводу, бо, як твердять деякі політичні спостерігачі і коментатори, замішання у міжнародній політиці все було головною ціллю Москви.

Арістідес Ройо заприсяжений на президента Панами

Панама Ситі. — Арістідес Ройо, колишній міністер освіти й учасник переговорів між ЗСА і Панамою відносно договору щодо майбутності Панамського каналу, під час спеціяльної церемонії у середу, 11-го жовтня, був заприсяжений на пост президента Панами, займаючи місце Деметріоса Ляkaca, який протягом останніх 10 років сповняв функції президента, але дійсна влада була в руках генерала Омара Торріхоса.

Арістіде Ройо, адвокат по фаху, заявив кореспондентам, що прикладе всіх зусиль, щоб привернути панамському населенню всі демократичні свободи, які були значно обмежені генералом Торріхосом. Проте, коментатори передбачають труднощі, бо Торріхос надалі залишається головнокомандувачем Національної Ґвардії, тобто панамських збройних сил.

Американську делеґацію на церемонію заприсяження нового президента Роя очолювали амбасадор Ембер Мосс та генерал Денніс МекЛіфф, комендант Південного військового району, а між гостями був відомий фільмовий актор Джон Вейн, близький приятель ген. Торріхоса.

Як відомо, новий договір між Панамою і ЗСА запевнює, що в кінці грудня 1999 року панамський уряд перебере контролю над каналом, але ЗСА далі матимуть право охороняти, спільно з Панамою, невтральність того каналу.

НАДІЯ СВІТЛИЧНА ПРИБУЛА ДО РИМУ З СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

Надія Світлична із сином Яремою

Джерзі Сіті. — З Риму наспіла вістка, що в четвер увечері, 12-го жовтня, туди прилетіла з Москви Надія Світлична, сестра українського політв'язня Івана Світличного, яка сама відбула терміни ув'язнення з уваги на її членство в правозахисному русі в Україні.

Н. Світлична, якій 42 роки, прибула до Риму з синами Яремою, 9 років, та Іваном, 4 місяці. Спершу вона замешкала в одному з готелів Риму, а відтак мала перенестись до обителі української католицької церкви свв. Сергія і Вакха, яка є під опікою Блаженнішого Патріярха Йосифа. З часом Н. Світлична плянує переїхати до ЗСА і замешкати у Філядельфії в родини, яка поробила старання щодо її візи у СССР.

Н. Світлична була активною в правозахисному русі в Україні від 1968 року, заарештована в квітні 1972 року і засуджена на 4 роки ув'язнення. Після ув'язнення перебувала на засланні в Тарусі біля Москви, а останньо в Києві. Під час ув'язнення хворіла на різні недуги, не одержуючи належної медичної опіки.

СЕНАТОР ДОЛ У „КОНҐРЕСОВОМУ РЕКОРДІ" ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ ПРАВ В УКРАЇНІ, ВІДМІТИВ ВАШІНҐТОНСЬКУ АКЦІЮ УККА І УНСОЮЗУ

Вашінґтон. — У „Конґресовому Рекорді" з п'ятниці, 6-го жовтня, видруковано заяву республікан Дола із Кензасу, кандидата на віцепрезидента в 1976 році, в якій він виступає в обороні національних і загальнолюдських прав в Україні,реферує змагання українського народу за національне самовизначення,описує колоніяльну і русифікаційну політику Москви відносно України,інформує про діяльність Української Гельсінкської Групи і про ув'язнення її членів совєтським режимом, вказує, що Україна — це „потенційна глобальна потуга, яка находиться у совєтських кайданах", як теж відмічає одноденну акцію УККА і УНСоюзу у Вашінґтоні в обороні прав в Україні, зокрема зустріч представників української громади з членами Конґресу в Капітолі увечері в четвер, 5-го жовтня.

Сен. Роберт Дол

Сен. Дол, який разом із демократичним сенатором Деніелом П. Мойнігеном із Ню Йорку, був співголодарем згаданої зустрічі українців із законодавцями, дуже позитивно оцінив вашінґтонську акцію УККА і УНСоюзу, зазначуючи, що члени Конґресу мали змогу запізнатися з діяльністю українських борців за права в Україні та діяльністю українців в ЗСА в обороні тих борців і прав українського народу, як теж обіцяти свою дальшу підтримку.

Зазначуючи, що Україна — це друга щодо величини територія країна в Европі, сен. Дол підкреслив, що хоча вона „на папері" має всі атрибути самостійної держави, включно з членством у Об'єднаних Націях, то фактично Москва диктує всі аспекти внутрішньої і закордонної політики і таким чином Україна є „потенційною глобальною потугою, яка находиться в совєтських кайданах".

Підкреслюючи, що політика русифікації України та її старовинної культури, хоча почалася за панування російських царів, то вершин досягнула за совєтської влади, Дол відмітив, що проти цієї народовбивчої політики виступили такі українські діячі-патріоти, як Вячеслав Чорновіл, Валентин Мороз та інші, а відтак, після підписання Леонідом Брежнєвим Гельсінкських угод у 1975-му році, зформувалася Українська Громадська Група сприяння виконанню Гельсінкських угод, члени якої продовжують виступати в обороні всіх прав людини, включно з національними. Сен. Дол назвав деяких членів цієї Групи, як Миколу Руденка, Олексу Тихого, Мирослава Мариновича, Миколу Матусевича, Петра Вінса, Василя Стуса і Левка Лук'яненка, підкреслюючи, що совєтські власті заарештували їх і засудили на довгі терміни ув'язнення і заслання без жадної підставки, бо вони не поповнили жадних злочинів, а тільки вимагали виконання Гельсінкських угод, зокрема постанов т. зв. „третього кошика", який стосується пошанування прав людини.

Сен. Дол відмітив, що хоча українські та російські дисиденти мають деякі спільні цілі, наприклад, обо-

(Закінчення на стор. 4)

Округи УНСоюзу відбули Організаційні Наради

Джерзі Сіті. — Організаційний Відділ УНС повідомляє, що почалася осіння членська кампанія та що цілий ряд Округ УНСоюзу відбув наради:

Торонто, Онт. — Збори відбулися тут в понеділок, 18-го вересня ц. р. В них взяли участь головний предсідник УНС д-р Іван Флис, директор на Канаду сен. Павло Юзик, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук, головний Організатор Василь Оріховський, головний радний Василь Дідюк та директор Канадської Канцелярії, почесний член УНС, Богдан Зорич. Секретар 407-го Відділу в Торонті В. Шаран передав головним урядовцям 8 аплікацій нових членів. Наради були конструктивні та успішні.

Рочестер, Н. Й. — Збори відбулися в суботу 23-го вересня ц. р. Головним промовцем був головний організатор УНСоюзу В. Оріховський. Секретар 316-го Відділу в Рочестері В. Гаврилик передав В. Оріховському 7 аплікацій нових членів.

Трой, Н. Й. — Збори відбулися в неділю, 24-го вересня 1978 р. в Амстердамі, Н. Й. Промову виголосив головний організатор УНС В. Оріховський. Секретар 266-го Відділу В. Варшона передав головному організаторові 7 аплікацій нових членів, а голова Округи П. Шевчук і секретар 191-го Відділу В. Колодій передали по одній аплікації нових членів. Як у Рочестері, так і в Амстердамі, збори проходили в дружній атмосфері і наради були конструктивні.

Монтреаль, Кве. — В понеділок, 25-го вересня ц. р. відбулися тут наради, в яких взяли участь сен. П. Юзик, директор на Канаду, В. Оріховський та п-і Текля Мороз, головна радна. Пані Мороз, яка заразом є головою Округи та секретаркою 465-го Відділу УНС передала головному організаторові В. Оріховському 3 аплікації нових членів, забезпечених на 9 000 дол. життьового забезпечення.

Філядельфія, Па. — Збори відбулися в неділю, 1-го жовтня ц. р., в залі дому УНСоюзу. В нарадах взяли участь о. Степан Біляк, головний контролер УНС, Іван Одежинський, головний радний і Степан Гаврищ, старший обласний організатор. Головним промовцем був головний організатор В. Оріховський.

Чікаґо, Ілл. — В суботу, 7-го жовтня ц. р., тут відбулися наради, в яких взяв участь В. Оріховський як головний промовець та член Головного Уряду УНС — головні радні інж. Анатоль Дороценко, Мирослав Кальба, Олена Олек, Михайло Сорока, який заразом є головою Округи і секретарем 136-го Відділу УНС та Богдан Дейчаківський, обласний організатор УНС.

Вілкс-Беррі, Па. — Збори відбулися в суботу, 7-го жовтня ц. р. в Едвардсвіл, Па. Головний Уряд УНСоюзу репрезентувала заступниця головного предсідника Марія Душник. Нарадими, в яких взяли чисельну участь секретарі та відділові урядовці, проводив голова Округи, мгрРоман Дяків.

Шамокін, Па. — В неділю, 8-го жовтня ц. р., в місцевості Фраквілл, Па., відбулися наради Відділів басейну Твердого Вугілля. В нарадах взяла участь п-і М. Душник, а проводив ними голова Округи Тимко Бутько. Після нарад персонал гостила учасників п-і Чабан.

В кожній Окрузі зроблено огляд проробленої за останні 9 місяців організаційної праці, обговорено пляни осінньої кампанії, яка у вислиді повинна принести УНСоюзові 2000 нових членів, як також живо дискутовано союзові справи.

НЮ ЙОРК ВІДЗНАЧАТИМЕ 19-РІЧЧЯ СМЕРТИ С. БАНДЕРИ

Ню Йорк. — Організації Українського Визвольного Фронту в Ню Йорку відзначатимуть 19-ту річницю з дня трагічної смерти сл. п. Степана Бандери, Провідника ОУН, підступно вбитого підісланим Москвою агентом КГБ у такому порядку: в неділю, 15-го жовтня в год. 10-ій рано — апель сумівської молоді; в год. 12-ій Служба Божа і Панахида; після Панахиди — Святочні Сходини в Домі ОУВФ при 136 2-га евеню з доповіддю мгра О. Рожки; вівторок, 17-го жовтня в год. 7-ій вечора інформаційна доповідь ред. С.Мудрика на тему: „Вбивство Провідника ОУН і злочинців перед судом".

У КЛІВЛЕНДІ ВІДБУДЕТЬСЯ РІДНОШКІЛЬНИЙ БЕНКЕТ ІЗ ЗАБАВОЮ

Клівленд, Огайо. — Управа Школи Українознавства у цьому місті інформує, що у суботу, 4-го листопада ц.р., в Астродомі української середньої школи св. Йосафата в Пармі, Огайо, відбудеться Рідношкільний Бенкет із забавою. Однією із точок програми бенкету буде презентація випускників Школи Українознавства. Дохід призначено на утримання школи.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУДУТЬСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСЦАК

Союзівка. — У суботу, 4-го листопада ц. р., на цій оселі УНСоюзу відбудуться чергові Загальні Збори УСЦАК. Згідно з програмою, Збори розпічнуться о год. 4-ій по полудні. В програмі нарад: вибір Президії, відчитання і прийняття протоколу з попередніх Зборів, звітування Управи за свою чотирирічну працю, дискусія над звітами і вибір нової Управи. Крім цього на порядку дня є важлива точка — обговорення видання історії-збірника українського спорту, праця, яка вже в значній мірі виконана. В суботу вечором відбудеться спільна вечеря-прийняття для всіх учасників Зборів. В справі замовлення кімнат треба звертатися до адміністрації Союзівки, тел.: (914) 626-5641.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 - authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заслуговують на пошану

Минулого тижня американська організація, Коаліція для демократичної більшости, вшанувала окремою імпрезою дисидентів в Совєтському Союзі, зокрема членів Груп сприяння виконанню Гельсінкських Угод — тих, що перебувають в комуно-московській неволі і тих, що під тиском обставин були змушені покинути Совєтський Союз, або їх силою усунули кремлівські диктатори з СССР, чи відібрали декретом Верховної Ради совєтське громадянство, як, наприклад, ген. Петрові Григоренкові, Мстиславові Ростроповичеві і його дружині, проф. Александрові Зіновєву та багатьом іншим.

Доля більшости усіх тих членів Громадських Груп Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, які залишилися в СССР відома: багато з них були арештовані і засуджені за антисовєтську пропаґанду і аґітацію, ба навіть за „зраду батьківщини", інших запроторено до психіятричних заведень КҐБ, ще інших звільнено з праці і піддано урядовим шиканам, не згадуючи про те, що усіх їх поголовно позбавлено громадських прав, викинено з професійних організацій, відібрано мешкання, зроблено закид в хуліганстві і „тунеядстві" (неробстві) тощо.

На Заході, натомість, хоч дуже повільно, але починають розуміти заслугу тих людей, які серед дуже несприятливих обставин не тільки піднялися обороняти основні права людини, але також мали відвагу поставити на повну ширину порушування урядом Совєтського Союзу міжнародних договорів в тому числі Гельсінкських Угод підписаних 35-ма країнами світу в 1975 році у столиці Фінляндії. Тому не дивно, що на Заході, а зокрема у З'єднаних Стейтах Америки позитивно була прийнята схвалена ще в липні американським Сенатом пропозиція про наділення Гельсінкських Груп в Совєтському Союзі й інших східньоевропейських країнах Нобелівською Нагородою Миру за їхнє непосильне старання в ділянці гуманітарних справ для усіх громадян в комуністичних країнах.

Подібну до американської пропозицію, яка, до речі, була схвалена 90-ма голосами у відношенні до 1-го, схвалив також одноголосно канадський парлямент, а піддержали її своїми публічними виступами численні політичні діячі і парляментаристи багатьох західніх країн, домагаючись належного відзначення для людей, які в багатьох випадках, рискували навіть власним життям, обороняючи права своїх народів на самовизначення і на забезпечення за ними таких прав людини, якими користуються народи в інших вільних країнах світу.

Тому треба з признанням висловитись на адресу спонзорів імпрези, що її влаштувала Коаліція для демократичної більшости, зокрема сенаторів Деніеля П. Мойнігена і Генрі Джексона та Лейна Кіркленда, репрезентанта Американської Федерації Праці Конгресу Індустріяльних Організацій, тобто тих самих осіб, які ще в 1976 році всеціло піддержували і рекомендували президентові Картерові увести моральні принципи до американської закордонної політики.

Українцям слід піддержати усіма силами старання тих кіл, які домагаються надання Нобелівської Нагороди для Гельсінкських Груп в СССР і її поодиноких членів за кордоном тимбільше, що серед багатьох членів цих Груп є наші брати і сестри, які очікують від нас активної підтримки тієї боротьби, яка ведеться в дуже важких умовах в Україні.

Панас Феденко

ПОЛІТИЧНО РОЗЧАРОВАНІ

Історія різних країн і народів дає багато прикладів надій і зневіри, розчарування на ґрунті національному, політичному або релігійному. Щоб не йти дуже далеко в минувщину, згадаємо події Тридцятилітньої війни, що спустошила країни Середньої Европи в 1618-1648 роках. Притоку для війни дав спір між прихильниками церковної реформації Мартина Лютера та вірними Католицької Церкви.

Протестанти й католики в Німеччині шукали собі союзників: католики в католицьких державах, протестанти — в країнах, що пристали до Лютерової реформи. Однак, незабаром виявилось, що уряди, які встряли в війну, ставили собі не так релігійні завдання, а головним чином політичні: хотіли розширити свою територію і впливи коштом Німеччини. Таким чином дійшло до союзу Католицької Франції з протестантською Швецією (король Ґустав Адольф) проти армій католицьких Габсбурґів (Австрія) та війська інших католицьких німецьких князів. Не диво, що німецькі католики нарікали на політику французького уряду, який мав на чолі кардиналів Римської церкви — Рішельє і Мазарена.

У подіях, що настали за 30-літньої війни і в пізніших роках, прихильники церковної реформації надіялися на допомогу з Англії, де прийшли до влади пуритани під проводом диктатора Олівера Кромвелла. Але то були марні надії! Кромвелл послав своє військо покоряти католицьку Ірляндію, здобував колонії для Англії, але до переслідуваних протестантів в Европі ставився байдуже. Розчарований цим чеський патріот, голова Братської Реформованої Церкви Ян Амос Коменський писав, що уряд Кромвелла шукає тільки наживи („Mammop")

Одночасно з подіями 30-літньої війни зазнала тяжких розчарувань і наша Україна. Від весни 1648 року мали провідники повстання проти Польщі і народні маси України надію на допомогу від православного царя Московського. Але московський уряд холоднокровно придивлявся до кривавої боротьби України проти Польщі та її союзників — кримських татар. Тільки в кінці 1653 року в Москві вирішено прийняти Україну під цареву „високу руку", в час, коли вже велику частину української землі спустошили татарські наїзди. В Переяславі в січні 1654 року і в Москві в березні того ж року царський уряд міг диктувати православній Україні свою волю із позиції сили.

Уже в той час настало в уряді Богдана Хмельницького розчарування „братською допомогою" одновірної Москви. Гетьман шукав союзників Україні в Швеції, в Селигороді (Трансильванія) та в інших країнах.

1656 року поляки створили криводушний плян — вибрати на польський трон московського царя Олексія, коли умре король Ян Казимир. Була небезпека, що цар, вдячний за цей вибір, передасть Україну під польське панування. Той плян частинно здійснено.

1667 року договором в Андрусові: Москва й Польща розділили між собою Україну по лінії Дніпра: більшу частину православної України Москва відступала під владу католицької Польщі.

Цей договір розкрив очі тим українським патріотам, що надіялись на єдиновірну Москву. В історичних архівах Микола Костомаров познаходив листи українців - прихильників Москви — шляхтича Феофила Бобровича і архиєпископа Методія Филимоновича, що разом підтримували московську орієнтацію лівобережного гетьмана з царської ласки Івана Бруховецького. Бобрович і єпископ Методій довідались про Андрусівський договір, який роздер Україну між Москвою і Варшавою, і кликали народ до бою проти „безбожної Москви". До повстання пристав і гетьман Бруховецький. На короткий час 1668 року Україна по обох боках була об'єднана під булавою гетьмана Петра Дорошенка, який підписувався „Гетьман Війська Запорізького", не згадуючи царя московського ні короля польського.

У подіях Великої французької Революції 1789 року і в добі Наполеона Бонапарта визвольні кличі, якими орудували провідники Франції, знаходили прихильників у різних країнах: вірилося, що кличі — „свобода, рівність, братерство" — зруйнують трони, скасують панщину і заведуть рівноправність в суспільстві.

Поки „перший консул Франції" — Наполеон не проголосив себе імператором французів, на нього покладав великі надії німецький композитор фан Бетговен. Він присвятив Бонапартові свою Третю Симфонію — „Ероїка". Але змінив назву симфонії, коли довідався про коронацію корсиканського генерала на імператора.

Найбільших розчарувань зазнали польські патріоти в добі Великої Французької Революції. У війнах Наполеона брали участь польські леґіони під командою генерала Домбровського. Польські патріоти надіялись, що французький уряд допоможе відновити незалежну Польщу, розділену між Росією, Австрією і Прусією. Але імператор французів не мав охоти творити незалежну Польщу як

(Закінґення на стор. 4)

В. Коваль

РОСІЯНИ-АНТИКОЛОНІЯЛІСТИ І РОСІЙСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ

Недавно в ЗСА найновіші еміґранти-росіяни з СССР створили організацію „За Росію без колоній", ініціяторами якої були І. Сінявін і П. Болдірєв.

У своїх програмових публікаціях, які появилися в деяких російських еміґраційних виданнях, а головно в пресі неросійських народів з-під совєтів, зокрема в українській, потребу створення названої організації ці росіяни пояснювали тим, що вони не знайшли в російському еміґрантському середовищі ані однієї політичної групи, яка б здавала собі справу з того, якою важливою сьогодні є національна проблема в СССР не лише у відношенні до неросійських народів совєтської імперії, але й для самих росіян, майбутнє яких залежить від позитивного розв'язання цієї проблеми.

Тверезо-думаючі росіяни в СССР, яким лежить на серці добро російського народу, прийшли до висновку, що сучасний комуністичний імперіялізм в СССР використовує російську націю для збереження колоніяльних завоювань бувшої Російської Імперії, а під маскою „інтернаціоналізму" примушує росіян до виконування жандармської ролі в т.зв. союзних республіках СССР і його сателітах.

Плянове переселення росіян в інші „республіки", загрожує біологічному існуванню російської нації, яка вже є меншістю в загальній кількості населення СССР, а серед неросійських народів витворює ненависть, як до русифікаторів.

Все це не приносить жадної користи російському народові: його культура занепадає, мова совєтизується, а тому єдино-правильний з цього вихід, на думку ініціяторів згаданої організації, розвалити совєтську імперію відновленням на її території самостійних держав неросійських народів, як також національну державу Росію без жадних коліній. Це дасть змогу російському народові зайнятися впорядкуванням своїх власних національних справ.

Цілком зрозуміло, що поява організації „За Росію без колоній" була прихильно зустрінута в колах неросійських народів, які запропонували росіянам-антиколоніялістам співпрацю з організацією Американці за Визволення Поневолених Націй (АВПН). З 1977 року вони співпрацюють з АВПН. Така співпраця успішно наладнується з українцями, через Спілку Визволення України. У цій справі Екзекутива УККА ухвалила відповідну постанову.

В російських єдинонеділимських колах, після деякого вичікування, зчинилася ціла буря проти своїх власних по крові „расчлєнітєлях" Росії. Майже всі російські часописи в ЗСА, Франції, Арґентині й Німеччині, від соціялістичних до монархістичних, зустріли появу російських антиколоніялістів вороже, а то й називаючи їх аґентурою КҐБ.

В щоденнику „Русская Жизнь" з 11-го серпня ц.р., який появляється в Сан-Франсіско (ЗСА), в статті „Російська імперія чи розчленування?" читаємо: „...перший раз в історії з'являється особа (мова про І. Сінявіна, прим. В.К.) приналежна до головної народности, яка стоїть за розчленування своєї власної держави і хоче вернути її на 350 років назад...".

Утримується покищо від виявлення свого становища редакція „Континенту" (Париж), яка складається теж з найновіших еміґрантів з СССР. Але тому, що на його сторінках, за три роки появи не з'явилися варті уваги матеріяли щодо національної проблеми в СССР, а у відомій Декларації в „українському питанні" („Континент" ч. 12, 1977 р.), яку підписали визначні особистості багатьох народів, співпрацівники редакції „Континенту" настояли на „додатку", що мовляв: „Ми прагнемо, в усякому разі, створити таку ситуацію, в якій українці змогли б вільно висловитись, чи бажають вони жити в незалежній державі". Коли прийняти до уваги єдинонеділимські висловлювання таких редакторів „Континенту", як В. Максімов і В. Нєкрасов та друк у кількох числах провокаційних вигадок про СВУ й СУМ в Україні й неясне становище в згаданому питанні А. Солженіцина, то стає очевидним, що біля цього видання скупчилися найновіші еміґранти з СССР, які свідомо промовчують важливість національного питання в СССР й цілеспрямовану русифікацію неросійських народів.

Владімір Буковський, який в 1977 році був обмінений на чілійського комуністичного ватажка Корваляна, член редакції „Континента", по прибутті на Захід у своїх виступах наголошував важливість національної проблеми в СССР, обстоюючи принцип його деколонізації. Але згодом, можливо під тиском єдинонеділимського оточення, змінив свої попередні погляди. Видно це з його приватного листування з Й. Гурвічем, де він корегує свої попередні висловлювання і становище щодо деколонізації СССР.

Так на запитання Й. Гурвіча про причину „додатка" до Декларації в „українському питанні", під якою підписаний також В. Буковський, останній відповідає (лист з 6-го червня 1978 року), що він стоїть на становищі „плебісциту", зокрема в Україні, бо мовляв: „...особливо на Східній Ук-

(Закінґення на стор. 4)

Леся Лисак-Тивонюк

БІЛА ХУСТОЧКА І ЧОРНОБРИВЦІ

Запросила добра знайома в осіннє пополудне на чай. Мабуть знає, що п'ю його залюбки, і напевно знає, що пити чай у товаристві куди приємніше, ніж самітньому. Мабуть теж знає, що коли запрошена їде вперше незнаною дорогою, обов'язково заблудить. Тому подала точнісінькі інформації, як треба їхати. Мовляв: „Їхатимете такою дорогою, минете таку то, проїдете попід три залізничні мости, переїдете ще через один міст, а тоді вже наліво буде наша вулиця". Одержавши такі інформації, можна було спокійно вибратись у дорогу, ба, навіть виїхавши за місто, полюбуватись осіннім повітрям.

Проїхавши попід три мости і поверх четвертого, незабаром справді появилася зелена табличка з написом вулиці. Все було б гаразд, якщо б раптом мила, заміська вуличка не роздвоїлась уже без напису наліво й направо. Знайома забула додати, що в підміському будівництві бувають так звані круги: в'їдеш одним кінцем вулички, виїдеш другим. Та на домах були числа, а числа, як відомо, кудись заведуть. І справді, числа наближаються до потрібного числа дому. Та я ще не зуміла побачити потрібного числа, коли перед однією із хат засміялися чорнобривці. Пишними рядками довкола плеканого травника багато-багато чорнобривців...

— Це мусить бути тут! — вирішила. — Тільки перед українською хатою може бути стільки чорнобривців!

На стежці вже стояла знайома, господиня заквітчаної чорнобривцями хати. Станула біля неї, дивлюсь на веселі голівки квітів, надивитися не можу.

— Чорнобривці зовсім такі як вдома — кажу стиха. — Яка краса!

— Так, вони мені нагадують дім — розмріялася господиня. - Їхнє насіння прислали нам з рідних земель... Бачу, що ви їх теж дуже любите — додала.

— Хіба ж є між нами хтось, хто б їх не любив? — відповідаю.

Довго-довго вдивляюся у ряди чорнобривої краси. Ясніші й темніші голівки квіток виразно всміхаються. Так, всміхаються! Чорнобривці це радісні квіти. Оптимістично повертають голівки за сонцем. Із усіх квітів чорнобривці єдині не по'язані з ніяким смутком. Чому ж тоді я виразно відчуваю тінь меланхолії на очах? Чи це непримиренно йде за мною вслід самотність? Чи може чорнобривці прикликали картину моєї рідної землі, до якої не можу повернути?

Чи знайома відчуває мій настрій? Хіба так, бо виразно каже, щоб прогнати всяку тінь меланхолії; „Цього року вони вийнятково буйні та пишні".

— Так — підтверджую, прикликана до дійсности. — Мабуть тому, що було тепло й перепадали дощі. Чорнобривці не можуть цвісти без соняшного тепла й ясности.

— Ви знаєте, що вони мені завжди приводять перед очі? — на обличчі знайомої усмішка. — Недільні ранки на селі. Як передзвонили на Службу Божу, з усіх кінців села йшли до церкви дівчата. І кожна з них несла у руці білу хусточку, в яку була загорнена китичка зілля. Зокрема чорнобривців і купчаків. Як це гарно виглядало! Пригадуєте?

Чи пригадую? Я наново бачу, наче б це діялось у цій хвилині. Картина така виразна, кольоритна, що ніяк не схожа на вибляклий спогад. Наче б не існували далекі роки, простір, зміни.

І думками: скільки витонченої краси було в цій дрібній картині! Як постав цей звичай? Що він символізував? Яка шкода, що тоді не спитала когось. Тепер хіба вже запізно. Чи багато з нас пам'ятає ті білі хусточки, що обгортали китички в руках дівчат?

У потік думок вплинає інша думка. — Адже ви народилися й виростали у Львові — кажу знайомій. — Звідкіля ви знаєте про цей сільський дівочий „бон-тон"?

— Дитиною я перебувала ціле літо на селі — відповідає.

Справді, дитяча пам'ять схоплює й зберігає навіть такі мініятюри. Яка благодать, що все гарне з дитинства залишається на все життя. Дитяча душа така вразлива на явища, які старшим видаються звичайними.

— Прошу в хату на чай — чую біля себе ввічливий голос. Знайома біля мене, та мені здається, що вона прикликає мене з великої віддалі простору й часу. Ще чую: — Тільки велика шкода, що котрогось осіннього ранку чорнобривці зв'ялить перший приморозок.

Так, шкода. Покищо лагідна осінь колись принесе знищення чудових чорнобривців. Буде жалко, то водночас ми обоє знаємо, що навесну тут знов виростуть й зацвітуть чорнобривці. І там, звідкіля прийшло їхнє насіння теж. А колись таки підуть усі дівчата до церкви. Їх супроваджатиме невидима візія тих дівчат, яких ми запам'ятали з білими хусточками, у які загорнені пучечки пахучих чорнобривців...

Д-р Ростислав Сочинський

ТРИДЦЯТИЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

[3]

8. Джусів закріплювач

На підставі давніших і теперішніх спостережень у Джусовій голові зродився проєкт, який прибирав чимраз більш конкретні форми ідеального закріплювача. Закасавши рукави він приступив до праці у власній маленькій майстерні, використовуючи кожну вільну хвилину. Невдовзі перші зразки закріплювача були готові. Вони відповідали трьом головним вимогам: міцності, безпеці і простоті. Цей новий витвір був компактний формою, відпорний на вібрацію, недорогий у продукції та легкий до монтажу, який вимагав тільки 1/4 звороту. Найбільш революційною властивістю цієї „шрубки" був факт, що вона самозамикалась, а це уможливлювала заглибина у кулачковім диску, в яку заскакувала дротяна пружина, щільно замикаючи механізм.

Незабаром сталася нагода практичного застосування Джусового винаходу. Фабрика, в якій він працює, збудувала експериментальний літак і звернулась до своїх робітників із закликом, щоб вони подавали на розгляд інженерам свої проєкти для поліпшення і удосконалення його конструкції. Джус передав взірці своїх закріплювачів, які після усталених випробувань, були негайно прийняті.

Дирекція фабрики почала намовляти Джуса, щоб він дозволив опатентувати свій винахід під її фірмою, пропонуючи йому за це скромну винагороду. Одначе він, маючи за собою минулий досвід, рішив придбати власний патент, протиставився дальшим натискам і погрозам і, у висліді, був звільнений з праці.

Це був кінець 1932 року, вершок великої депресії, і він опинився перед майже неможливою до розв'язки проблемою. Без матеріяльних засобів, без допомоги, без потрібної машинерії його мрія розбудувати продукцію свого винаходу здавалась не до здійснення. Та йому знов усміхнулась доля.

9. Початок продукції

У фабриці літаків, від якої він відійшов, відчувся брак його механічного хисту і його знову прийняли на працю без всіляких передумов і обмежень. Він почав ощаджувати кожний гріш, щоб придбати устаткування, потрібне для виробництва. Йому пощастило закупити старий токарський варстат й уживані машини. Так постала при Говлей евеню у Вест Айсліпі „Фабрика закріплювачів" Джуса.

Незабаром прийшло перше замовлення, яке він швидко виконав, доставляючи Амфібіен Ейкрафт Компані 16 закріплювачів на загальну суму 4 доляри. Надходили дальші замовлення. Виконувати їх домагав йому вже його син Теодор, який працював рука-в-руку з батьком. Від нього мабуть у спадщину син одержав творчий талант, винахідливість і невтомну працьовитість.

Нові замовлення зростали і приносили зі собою різні проблеми, зокрема брак запасового капіталу, а тим самим недостачу потрібної кількости матеріялів, додаткового знаряддя і машин. Одначе, ці всі труднощі вдалось одна за другою перебороти завдяки допомозі родини, приятелів і навіть чужих людей, які вірили у талант і будучий успіх Джуса. Його фабрика почала затруднювати чимраз більше робітників. Патент на свій винахід він придбав не тільки в ЗСА, але й поза їх межами (Англія, Франція). Основне поширення продукції і розвитку фабрики викликала американська летунська фльота, яка, випробувавши закріплювачі, відразу зробила великі замовлення для будови своїх літаків.

Цей успіх звернув на себе увагу багатьох несовісних спекулянтів, які почали атакувати В. Джуса різними пропозиціями, що будуть заступати його інтереси (очевидно, з участю у його прибутках), чи то навіть відкупити підприємство за добрі гроші. Одначе він відмовився від усіх тих пропозицій, і в 1936 році, коли його фабрика нараховувала вже 16 механіків і трьох урядовців, він злеґалізував її у формі корпорації. Для полагоджування різних юридичних справ він знайшов допомогу в особі адвоката Френціса Клярка, який став його приятелем і пізніше скарбником фірми.

У 1937 році фабрика перенеслася до новозбудованого приміщення. У тому ж році створено в Англії аґенцію для продажу закріплювачів, яка спочатку мала тільки 100 тисяч долярів річного обороту, але вже за два роки ця сума зросла до пів мільйона.

10. Воєнна завірюха

Незадовго розгорілась 2-га світова війна. Майже увесь світ воював проти Німеччини, Італії і Японії. Ці події мали неймовірні наслідки для Джусового підприємства. Напливали величезні замовлення із ЗСА та Англії, і перевантажена фабрика працювала безперервно на повну силу.

Та химерна доля почала знов кидати колоди під ноги Джусу. Один колишній його робітник судовою дорогою почав домагатись фінансової участи в прибутках фабрики, бо, мовляв, він був співучасником винаходу закріплювача. І хоч цю скаргу в листопаді 1941 року суддя відкинув, як цілком безпідставну, все таки вона забрала Джусові багато дорогого часу й енергії.

Під час війни стратегічні матеріяли розподіляв спеціяльний уряд у Вашінґтоні. Джусова фабрика була важливим доставцем виробів, потрібних для летунства, і йому згідно з законом належав пріоритет в одержуванні цих матеріялів. Через дивний бюрократичний недогляд йому в цьому відмовлено.

Ще більш болючого удару зазнав він, коли 25-го квітня 1942 року головний прокуратор Турман Арнольд, показуючи Джусовий закріплювач членам Патентової комісії при Сенаті ЗСА, заявив, що „ця маленька шрубка гамує продукцію усієї летунської індустрії". Він зробив цей закид, близький до обвинувачення у саботажі, бо, мовляв, В. Джус, не маючи змоги сам продукувати потрібної кількости закріплювачів, використовує закон охорони патентів і не хоче дати дозволу на їх виріб більшим фабрикам і тим самим стримує будову військових літаків.

Довідавшись про це, Джус разом із своїм адвокатом і пізнішим приятелем Денельом Кейном виїхав негайно до Вашінґтону. Опинившись перед Сенатською Комісією, він на підставі документів та інших письмових свідчень довів, що він цілком безінтересово дозволив багатьом авіяційним корпораціям продукувати його закріплювач. На цій підставі усі члени Комісії переконались у безпідставності тверджень прокуратора і звільнили Джуса від усякої провини. Цей прикрий випадок мав певну користь для Джуса, бо після того вже без перешкод він міг діставати матеріяли, потрібні для продукції.

1943 рік приніс багато щастя в родину Джусів, бо в березні того року Теодорова дружина Стелля подарувала йому сина, а Володимирові внука, якого по батькові охристили Теодором молодшим. У цей час фабрика, затруднюючи біля 500 робітників, працювала день і ніч, виробляючи місячно понад 15 мільйонів закріплювачів.

Заснування філії фабрики закріплювачів у Ґлендейлі в Каліфорнії було дальшим успішним кроком, бо будова літаків здебільша концентрувалась на західнім побережжі. Теодор Джус відігравав тепер дуже велику ролю в управлінні фабрики свого батька, будучи чинним у всіх ділянках підприємства.

11. Повоєнні часи

Закінчення війни, самозрозуміло, зменшило запотребування на Джусові закріплювачі. Треба було шукати інших ділянок збуту. В. Джус вернувся знов до своєї улюбленої креслярської дошки. Він зосередив свою увагу на розвитку застосування нового невійськового вжитку своїх закріплювачів і на удосконалення деяких новіших винаходів, на що не було часу під час війни. Тепер почали приходити замовлення від фабрикантів тягарових авт, автобусів, човнів, залізничних вагонів, різного електричного приладдя тощо. Філії фабрики в Анлії та Франції також не дармували й приносили чималий зиск.

[Продовження буде]

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ІНТЕНСИВНОЇ ЗБІРКИ НА ІІІ СКВУ!

До авторів статтей і дописів

Звертаємось до шановних авторів статтей і дописів, щоб їхні матеріяли, по можливості, були написані на машинці і щоб поміж рядками цього машинопису, евентуально рукопису, був подвійний відступ. Редакція приймає тільки оригінальні матеріяли.

Дописи про відзначування національних річниць, пов'язаних із специфічною датою, таких як: 22-го січня, Листопадові дні, Крутянські імпрези, березневі Шевченківські свята, різдвяні чи великодні та інші імпрези — присилати не пізніше, як 10 днів після влаштування даних імпрез.

Редакційна Колегія „Свободи"

Крайова Пластова Старшина

ЗАКЛИКАЄ

всіх своїх членів УПН, УПЮ, УСП і УПС Станиць Східнього Побережжя

ВЗЯТИ УЧАСТЬ

У ДНІ ВЕЛИКОЇ ЖАЛОБИ

що відбудеться

в неділю, 22-го жовтня 1978 року в Бавнд Бруку, Н. Дж.

для вшанування

ЖЕРТВ ГОЛОДУ 1932-1933 р. в УКРАЇНІ

1. Збірка всіх частин з прапорами о год. 10:30 ранку біля Церкви-Пам'ятника.
2. Порядок походу: прапори, новацтво, юнацтво, старше пластунство, сеніорат.
3. Дівочі частини під проводом крайової комендантки пластунок ст. пл. Ярки Коморовської; хлоп'ячі частини під проводом крайового коменданта пластунів пл. сен. Юрія Тарасюка.
4. За цілість пластової групи відповідає пл. сен. Ростислав Ратич.
5. Учасників обов'язує повний пластовий однострій.

В рамах святкувань десятиліття української католицької парафії св. Володимира й Ольги в Чікаго, Ілл.

заходом

Референтури Молоді цієї парафії

відбудеться

в суботу, 4 листопада, о год. 7:30 веч. в авдиторії Собору

ВЕЧІР МОЛОДИХ ПОДРУЖ

У програмі вечора:

- Мистецький виступ шестичленного ансамблю із Філядельфії „СОПІЛКА", (спів-танці-гумор).
- Спільна вечеря.
- ЗАБАВА при звуках оркестри „МРІЯ".

До участи в цьому вечорі запрошуємо всі молоді подружжя Великого Чікаго та його околиці.

Наукове Товариство ім. Шевченка

Делеґатура

Українського Вільного Університету

при співпраці

Шкільної Ради при УККА

повідомляють, що

ВИСОКОШКІЛЬНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

відбуваються кожного тижня

в такому порядку:

Четвер: 6-8 год. вечора, проф. В. Лев — українська мова й етнографія.

П'ятниця: 6-8 год. вечора, проф. Є. Федоренко — українська література XX століття.

- Передбачуються також лекції із історії, географії та журналістики.
- Дні й години будуть установлені після зголошення студентів.

Лекції відбуваються в приміщеннях НТШ. Тел. (212) 929-7622

Управа Курсів

Гандзя Фелонюк отримала стипендію ім. Вадима Доброліжа

Після відходу сл. п. Вадима Доброліжа (1913-1973 pp.), відомого українського мистця в Канаді, група приятелів із його родиною, створили Фонд його імени, що тепер має недоторкального вкладу 6000 дол. Відсотки з цієї суми призначаються щороку на стипендію студентові чи студентці або молодому мистцеві (мисткині), що вивчає мистецтво, малює чи пише наукові праці, розглядаючи також українське малярство.

Фонд ім. Доброліжа, на рекомендацію жюрі, почав видавати стипендії з 1976 року. Першою стипендисткою була молода мисткиня Прімроза Дяків із Келґарі. Минулого року надано стипендію Ірині Мотрі Івахів із Монтреалю, а цього року нагороджено Гандзю Фелонюк, студентку Альбертського університету, в сумі 500 дол. Третю стипендію присуджено, на рекомендацію жюрі, у складі мистців: Марліни Калин, проф. Івана Кейвана та Романа Коваля.

Варто згадати, що Г. Фелонюк не лише вивчає мистецтво, малює картини на українські теми, а й дуже гарно грає на бандурі, виконуючи українські пісні. Вона часто виступає на різних українських концертах.

Вручення стипендії Г. Фелонюк відбудеться на відкритті виставки, організованої до п'ятої річниці смерти з творів мистця, у суботу, 21-го жовтня. Виставка триватиме цього дня від год. 2:30, а наступного дня, у неділю, від 2-ої год. дня до 6-ої год. вечора.

При цій нагоді управа Фонду ім. В. Доброліжа повідомляє, що внесення на наступну (четверту) стипендію, що буде призначена 1979 року, будуть приймати від січня до травня на адресу: Ms. Vira Bayrak, Room 201, 9737 112 St. Edmonton, Alta. T5K 1L3. Tel.: 482-1235.

Зацікавлені стипендіями повинні прислати свою біографію та рекомендації від професорів чи мистців.

Яр Сл.

Товариство Українських Професіоналістів і Підприємців у Оттаві

улаштовує

ПОЧЕСНИЙ БЕНКЕТ

у честь

Дост. Сенатора Павла Юзика

з нагоди 15-ої річниці назначення сенатором.

Бенкет відбудеться в готелі "Skyline" 101 Lyon St. та Queen St. Ottawa, Canada в залі "International Ballroom" в суботу, 28 жовтня, 1978

Коктейль — 6:00 вечором

Бенкет — 7:30 вечером

ПРОГРАМА:

• Визначні доповідачі — священство, політики, провідники етнічних груп • Українські страви • Розваги — Танцювальний ансамбль „Дніпро" з Оттави, Оркестра „Самоцвіт" з Монтреалю • Вписи в Пропам'ятну Книгу усіми гістьми • Пам'яткова книжечка • Співучасть етнічних груп • Платна бара.

Майстер церемоній — інж. Ігор Чума.

Вступ: $18.00 за особу

Білети просимо набути перед 20 жовтня, 1978

Білети та інформації:

TORONTO:
- "ARKA" LTD. 575 Queen St. W. Tel. 366-7061
- "ARKA WEST" 2282 Bloor St.W. Tel. 762-8751
- "OLHA" VARIETY & GIFTS 768 Queen St. W. Tel. 358-9977

MONTREAL:
- "ARKA" Book Store 3656 Blvd. St. Laurent Tel. 842-3496
- "UKRAINIAN ADAPTATIONS" 2406A Blvd. Rosemont Tel. 272-8050

OTTAWA:
- WRITE— UPBA Office 234 Argyle St. Ottawa, Ontario K2P 1B9
- CALL— Mr. G. Segodnia Tel. 521-0380; Mr. C. Popyk Tel. 737-4412

Управа Союзу Українських Політв'язнів

повідомляє, що

в суботу, 21 жовтня 1978 р., о год. 6-ій веч. в приміщенні Дому ОУВФ в Ню Йорку

136 Друга Авеню

відбудуться

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

КОЛ. ПОЛІТВ'ЯЗНІВ ВОРОЖИХ ОКУПАЦІЙ

В програмі: звіти, інформаційна доповідь, вибір керівних органів і т. ін.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в п'ятницю, 13-го жовтня 1978 р., по короткій недузі, з волі Всевишнього, відійшов від нас у Вічність, наш Дорогий БАТЬКО, ДІДО, ПРАДІД і БРАТ

бл. п.

МИХАЙЛО БАРНА

народжений в Волі Вижній на Лемківщині в 1899 р.

ПАНАХИДА буде відправлена в понеділок, 16-го жовтня 1978 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в вівторок, 17-го жовтня 1978 р., о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар св. Духа в Гамптомбургу, Н. Й.

У глибокому смутку:

доньки — АННА ГАВРАН з сином і внуками
доньки — МАРІЯ ПРИЙМАК з мужем ПАВЛОМ і дітьми
син — СТЕПАН з дружиною ЕВОЮ, дітьми і внуками
син — ДМИТРО з дружиною ТЕРЕСОЮ і дітьми
брат — АНДРІЙ з родиною в Польщі

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 12-го жовтня 1978 р., по важкій недузі, упокоїлась в Бозі, наша Найдорожча і Незабутня ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ і ТЕЩА

бл. п.

УЛИТА ЧУМАК

народжена в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок, 16-го жовтня 1978 року, о год. 3-ій по пол. у Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., а опісля на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

муж — МИКОЛА
дочка — ВАЛЕНТИНА
зять — ВІКТОР СТАЛОВІР
внук — ВАЛЕНТИН
сваха — ЕВГЕНІЯ СТАЛОВІР

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

З одержаних грошей життєвого обезпечення

бл. п. Миколи Пінкаса

призначую $500.00 на такі цілі:

на Патріярший Фонд	$100.00
на церкву св. о. Миколая в Боффало	100.00
на СКВУ	100.00
на НТШ в Сарселі (на видання ЕУ)	100.00
на прес. фонд „Свободи"	25.00
на прес. фонд „Америки"	25.00
на прес. фонд „Гомону України"	25.00
на прес. фонд „Шляху Перемоги"	25.00

Д-р МИХАЙЛО ЛОЗА

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. Петра Постолюка

склали на Фонд на видання у В-ві „Червона Калина" книги в Його честь:

Оксана й Іван Поритко, Юрій Лопатинський та інж. Володимир Онишкевич — по дол. 50.00; „Арка" — дол. 30.00; Галина й Іван Костюки, Ірина Мриц, Роман і Галина Поритко, д-р Ярослав Падох — по дол. 25.00; Х. Навроцька, Е. і А. Плескачевські, Ганна Дмитерко-Ратич, Таня Купчинська, Іванна Савицька — по дол. 20.00; Квітка Стецюк, д-р Марія і Юрій Стець, Юхим і Евгенія Харченко, Наталія і Василь Качмар, Іван і Маруся Кедрин-Рудницькі, Михайло Пежанський, К. Брегак, Роман і Ірина Лапичак, Тарас Боднар, Ярослав і Дора Рак, Андрій Заліско, Софія Олесницька, ст. — по дол. 10.00; Л. Мосевич, Н. і П. Пясецькі, Михайло Островерха, Н. Н., Д. і А. Франкен Михайлина Мосора — по дол. 5.00; Тарас Олесницький — дол. 4.00. Разом дол. — 544.00.

Дальші пожертви просимо присилати на адресу:

UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
Peter Postoluk Memorial Fund
1321 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141

Ділимось сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 9-го серпня ц. р., з Волі Всевишнього, відійшла від нас у Вічність, наша Найдорожча ДОНЯ, СЕСТРА, ДРУЖИНА, МАТИ і БАБУНЯ

бл. п.

ОЛЬГА БРИКОВИЧ ЛУГОВА

s. v. РЕШЕТУХА

ПОХОРОНЕНА 11-го серпня ц. р. на цвинтарі в Тернополі, Україна.

Хай Рідна Земля буде Їй легкою, а Пам'ять Вічною!

Тяжким горем прибиті:

стаpенька мати — АННА БРИКОВИЧ
муж — ПЕТРО РЕШЕТУХА
доні — ГАЛЯ і РОМА з мужем ВІТАЛІЄМ та дітьми ІГОРЧИКОМ, АНДРІЙКОМ і ОКСАНКОЮ
сини:
ЛЮБОМИР з дружиною ОРИСЕЮ і синами РОМЧИКОМ і БОГДАНОМ
АРТЕМ з дружиною ЛЯРИСОЮ і сином ЮРЧИКОМ
сестри:
ІРЕНА МАЗЕПА з синами ПЕТРУСЕМ і ОЛЕГОМ
ОКСАНА СЕРЕДЮК з мужем БОГДАНОМ і сином ЯРОПОЛКОМ
та ближча і дальша Родина на Україні і США

В ПЕРШУ, ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, БРАТА, БРАТАНКА, ВУЙКА і ШВАГРА

бл. п.

Мгра РОМАНА КЕКІША

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ і ПАНАХИДИ

в соборі св. Софії в Римі, Італія;
в четвер, 19-го жовтня 1978 р., о год. 8:30 рано, в церкві св. Юра в Ню Йорку;
в четвер, 19 жовтня 1978 р., о год. 7:30 рано, в церкві св. Володимира в Гемстеді, Н. Й.;
в суботу, 21-го жовтня 1978 р., о год. 8-ій рано, в катедрі св. Миколая в Чікаго, Ілл.;
в неділю, 22-го жовтня 1978 р., о год. 8-ій рано в церкві св. Миколая в Вотервліт, Н. Й.;
в неділю, 22-го жовтня 1978 р., о год. 7:30 рано, в церкві св. Володимира в Гемпстеді, Н. Й.

Просимо в ці дні згадати Покійного в своїх молитвах.

Дружина — ОЛЯ КЕКІШ з Родиною

Увага! ЕЛМАЙРА, Н. Й. і ОКОЛИЦЯ! Увага! Увага! СИРАКЮЗИ, Н. Й. і ОКОЛИЦЯ! Увага!

ДВА ВЕЛИЧАВІ КОНЦЕРТИ

п. н.

ЛУНА Й РИТМ УКРАЇНИ

виконають:

Капеля Бандуристок О СУМА Детройт, Міш. і **„Веснянка", танцювальний ансамбль Віндзор, Канада**

ЕЛМАЙРА, СУБОТА, 21-го жовтня ц. р., год. 8-ма вечора
Міський театр — Клеменс Артс Сентер
Квитки до набуття при касі театру щоденно від год. 12 до 6 веч.
Ціна дол. 6, 5, 4, 3..

СИРАКЮЗИ, неділя, 22 жовтня ц. р., год. 3-тя по пол.
Авдиторія Вест Гіл Гай Скул
Квитки до набуття в крамниці Українського Народного Дому, 1317 Вест Фаєт і в крамниці м'ясних виробів, 419 С. Вілбур Авеню.
Ціна дол. 6, 5, 3.

ПОДБАЙТЕ ВЧАСНО ПРО КВИТКИ ВСТУПУ! *Спонзор:* Українська Фундація Волі в Америці, Інк.

Майстри церемонії:
Квітка СЕМАНИШИН
Ігор ПАВЛІЧКО
Оркестра:
„ІЗМАРАГД" Юрія Гірняка

Фінансова Комісія СФУЖО та Спілка Українських Журналістів

запрошують на

6-ий БАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

СУБОТА, 4-го ЛИСТОПАДА 1978 року
Авдиторія св. Йосафата при 4521 Дистон вул. у Філядельфії

Замовляти столики, додаткові запрошення, інформації:
Maria Leskiw
4652 Tacony St.
Philadelphia, Pa., 19137
Tel.: (215) 535-2044

Сенатор Р. Дол...

(Закінчення зі стор. 1)

рона політичних і громадських прав, то українці та члени інших неросійських народів совєтської імперії мають додаткову і може найголовнішу ціль: самовизначення їхніх народів і збереження їхніх культур в обличчі русифікаційної політики Москви.

У „Конгресовому Рекордо" сенатор Дол висловив пошану до генерала Петра Григоренка, члена правозахисного руху в Україні та члена Української та Московської Гельсінкських Груп, вказуючи, що він є один з тих, які пережили всі страхіття підсов'єтської дійсности, а своїми виступами в ЗСА ген. Григоренко представив Заходові реальні докази порушення всіх прав людини в Совєтському Союзі.

Вказуючи, що Українська ССР і Білоруська ССР є членами Об'єднаних Націй і що в тих республіках існують Громадські Групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, сен. Дол видвигнув вимогу, щоб в наступній конференції країн, які підписали ці угоди і яка має відбутися в Мадриді в 1980-му році, брали участь представники „урядів цих совєтських республік".

Він рівнож підкреслив, що уряди країн, в яких існують Гельсінкські Групи, повинні бути вдячні цим Групам, а не ув'язнювати їх членів. Дол закликав уряд ЗСА та уряди всіх країн вільного світу поробити всі можливі заходи в справі звільнення Москвою ув'язнених членів Гельсінкських груп та всіх інших ув'язнених за їхні переконання.

Появилось 4-те число квартальника „Гарвардські українські вісті"

Кембрідж (ФКУ). — Появився четверте число журналу квартальника „Гарвардські українські студії" (Harvard Ukrainian Studies) Українського Наукового Інституту Гарвардського університету, з датою грудня 1977 року.

Зміст нового числа включає дві рецензійні статті, бібліографічний огляд періодичної літератури та покажчик до чотирьох чисел квартальника.

Стаття проф. Григорія Ю. Грабовича (Гарвардський університет) — це критична аналіза „Історії української літератури" Дмитра Чижевського; вона розглядає обидві праці: оригінальну, видану у 1956 році, та англійську, видану Українським Науковим Видавництвом у 1975, Літтлтон, Кольорадо.

Д-р Зак Діл (Вандербілтський і Гарвардський університети) подає огляд праці з української аграрної історії, Т. Д. Ліповської на тему кріпосницького господарства на Лівобережній Україні.

Рецензії на шість більших українських періодиків за 1973 рік, видаваних в Україні та на Заході, поміщено: сл. п. Богдан Кравців: „Українське літературознавство", „Літературна Україна" і „Радянське літературознавство"; проф. Віктор Свобода: „Мовознавство": д-р Орест Субтельний: „Український історик"; проф. Омелян Пріцак: „Український історичний журнал".

Усі чотири числа квартальника видано в Бельгії, у видавництві „L'Imprimerie Orientaliste" в Лейдені. Починаючи з другого тому, журнал друкуватиметься в „Harvard University Printing Office". Така зміна наступила з огляду на спадаючу вартість доляра на міжнародному ринку, як також надмірну витрату часу в комунікації з Європою.

Річна передплата журналу — 28.00 дол. у ЗСА і Канаді, з 32.00 дол. в інших країнах. Адреса редакції ГУС: Harvard Ukrainian Studies, Ukrainian Research Institute, Harvard University, 1583 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138.

Янгставн і Околиця!

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Янгставн, Огайо

повідомляє, що

в п'ятницю, 20 жовтня 1978 р., о год. 7-ій веч. в залі Українського Союзового Дому

при 914 Franklin Avenue, ЯНГСТАВН, Огайо

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

в яких обов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та Урядники таких Відділів УНСоюзу:

Тітусвил, Па. — 72, Ню Кесел, Па. — 74, Кембелл — 119 і 218, Шарон, Па. — 386, Янгставн — 140, 230, 274 і 348.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців.
3. Обговорення осінньої кампанії, метою якої є придбати 2,000 нових членів до кінця цього року
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Внески, запити і закриття зборів

У Зборах візьмуть участь:

Андрій Джула, головний радний УНС
Богдан Дейчаківський, обл. організатор УНС

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:

ЕСТЕЛЛА ВОЛОШИН, голова — **МАРІЯ МАКАР**, секретар

Політично...

(Закінчення на стор. 2)

великодержаву. Польські патріоти мріяли про відновлення „історичної Польщі", до якої мали б належати — Литва, Біла Русь і Україна. Натомість Наполеон плянував зробити Україну провінцією Франції: мали б бути створені на українській території дві „Наполеоніди..."

Політика Наполеона викликала велике розчарування у польських патріотів: небагато польських легіонерів вернулися в рідний край „із землі Італійської", де вони воювали за інтереси Наполеона, імператора французів. Сліди цього є в гимні польському: „Марш, марш, Домбровскі, з земі Влоскє й до Польскі..."

Надії та розчарування принесла народам різних країн большевицька революція в Росії. Хитра пропаганда, ведена з Москви, поставила перед людьми цілого світу марево (fata morgana), мрію про здійснення правдивих надій на вільне щасливе життя. В поезії дореволюційного часу читаю:

„Если к правде святой
Человек путь найти не сумеет,
Слава безумцу, который навеет
Человечеству сон золотой!

Цей „золотий сон", марівна мрія, захопила багато ідеалістично настроєних, інтелігентних людей, готових на найбільші жертви в боротьбі за проголошені кличі вселюдського братства.

Однак, незабаром прийшло гірке розчарування. Ці розчаровані комуністи (мертві й живі) своїми словами, ділами і смертю своєю в темницях режиму, який самі творили, свідчать, що в їх душах живе ідея свободи, правди, суспільної справедливости. Григорій Костюк згадує в своїй книзі „Окаянні Роки" комуністка-українка Афанасія Буценка, який зрозумів свою гірку помилку, що пристав до компартії. Таких Буценків було немало в різних країнах: Артур Кестлер (Англія), Іняціо Сілоне (Італія), Ернст Ройтер (Берлін) і багато-багато інших.

В Східній Німеччині перебуває під домашнім арештом професор Роберт Гавеманн, виключений із компартії за критику режиму, який накинула Москва 17 мільйонам німців. Гавеманн видатний науковець атомової фізики, вступив до компартії в 1932 році, бо вірив, що компартія перегородить Гітлерові шлях до влади. 1943 року його засуджено на смерть, однак присуду не виконано. Після війни він надіявся, що в проголошенні Німецькій республіки під керуванням компартії буде створений соціялістичний устрій. Але розчарувався, бо побачив, що владу захопили „неуки і шарлатани".

У своїх лекціях в університеті Гавеманн вчив, що демократія — це передумова соціялізму: „Соціялізм без демократії не можна здійснити". За ці слова Гавеманна виключено із університету і з компартії. 200 сторожів день і ніч охороняють дім, у якому живе Гавеманн, і не допускають до нього відвідувачів. Однак, йому удалося передати в Західню Німеччину дві книги, в яких автор описує терористичний режим у так званій „німецькій демократичній республіці". У новій книзі, що вийшла в видавництві „Rowohet" (Гамбург), Гавеманн пише: „Соціялізм без демократії немислимий. Це не соціялізм, коли величезна більшість людей цілковито підлягає рішенням малесенької групи".

Тільки наукові заслуги охоронили досі Гавеманна від ув'язнення. Інших розчарованих комуністів уряд Східньої Німеччини карає довголітньою тюрмою за критику режиму.

Такий процес — розчарування режимом диктатури — відбувається у всіх комуністичних країнах, включно з Югославією (Милован Джилас). Чим більше буде таких розчарованих комуністів, тим збільшується можливість „переродження" і упадку режиму партійної диктатури. Гавеманн стверджує, що компартія у Східній Німеччині втратила всякий авторитет, і що треба тільки немногих зовнішніх поштовхів, „щоб прогнати політбюро до дідька".

Історія народів, що пережили у своїх країнах революційні події, показує, що зміни режимів відбувались із участю розчарованих революціонерів: диктатуру Якобінської партії у Франції допомогли скинути розчаровані якобінці: Фуше, Наполеон Бонапарт, Таллейран; диктатуру пуритан після смерти О. Кромвелла скасували генерали армії, яку створив Кромвелл. Само собою і в змінах, що настануть у країнах під комуністичними режимами, будуть діяти й розчаровані комуністи.

Піттсбурґ і Західня Пенсильванія!

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Піттсбурґу і Західньої Пенсильванії

повідомляє, що

в суботу, 21 жовтня 1978 р., о год. 7-ій веч. в залі 276-го Відділу УНСоюзу

697 Glenwood Avenue, AMBRIDGE, Pa.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

в яких зобов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делегати і Урядові таких Відділів УНСоюзу:

24, 41, 53, 56, 63, 91, 96, 109, 113, 120, 126, 132, 161, 264, 276, 296, 338, 481

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців.
3. Обговорення осінньої кампанії, метою якої є придбати 2,000 нових членів до кінця цього року.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У ЗБОРАХ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ:

д-р Богдан Гнатюк, головний контролер УНС
Андрій Джула, головний радний УНС
Степан Гавриш, старший обласний організатор УНС

Закликаємо всі Відділи і їх уряди та конвенційних Делегатів, як і інших активних союзовців взяти участь у цих важливих Зборах!

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:

АНДРІЙ ДЖУЛА, голова

ДМИТРО ГОЛОВАТИЙ, секретар — **ВОЛОДИМИР РЕФТ**, касир

РОСІЯНИ-АНТИКОЛОНІЯЛІСТИ...

(Закінчення на стор. 2)

раїні є досить помітна кількість українців; які не бажають жадного відокремлення (від Росії, прим. В.К.) і з бажанням яких треба рахуватися".

А в листі-відповіді з 23-го липня 1978 року, В. Буковський протиставить мільйоновим жертвам українського народу під совєтами втрати росіян під „комуністичним режимом", посилаючись на „голод в Сибірі і на Дону"(?) з поясненням, що, мовляв, „причини тут не в національній політиці, а в суті комунізму".

І характеристично, що обстоюючи „плебісцит", В. Буковський цілковито промовчує велику кількість населення з Росії російського елементу в інші т.зв. союзні республіки СССР. Це значить, що й вони матимуть рівні права в голосуванні.

Після Другої світової війни в Україну переселено з РСФСР сім мільйонів росіян. З Криму виселено татар, а на їхнє місце переселено росіян, які становлять сьогодні переважаючий відсоток населення Криму, яке там живе вже понад сто літ. У Латвії сьогодні вже 35% росіян! Чого ж будуть варті „плебісцити" Буковського для місцевого населення?

І А. Солженіцин не бачить національної проблеми в СССР. Він її „вирішує" своїм пером. В книзі „Архіпелаг ГУЛ-аг", V-Vi і VII, на стор. 49 в примітці він пояснює: „Не вся Україна в її сьогодішніх формальних совєтських кордонах є дійсно Україною. Якісь лівобережні области безумовно тяжать до Росії".

Чи про те, що українські етнографічні обшири становлять половину Воронізької і Курської областей він мабуть нічого не знає?

Правда, українське населення тих обширів позбавлене українських шкіл і підпане насильній русифікації вже довгі роки і невідомо, як воно голосувало б. А тому з таких теренів требa повернути це населення в лоно своєї нації.

Цікавий деталь, невідомий дотепер українській спільноті, подає Н. Горбаневська, секретар редакції „Континента", про автора „додатку" до Декларації в „українському питанні". В інтерв'ю з Герлінг-Грудзинським, представником польського місячника „Культура" (Париж), яке є опубліковане в російському журналі „Современник" (ч. 37-38, 1977), що появляється в Торонті, на запитання про мотиви „додатку" до Декларації Н. Горбаневська дала таку відповідь (стор. 262): „Хочу згадати два деталі. Автором фрази, яка обурила українців, був Буковський. Без цього додатку текст Декларації був висланий на підпис Сахарову, але він відмовився підписати. Пізніше я зрозуміла, що його затривожило недостатнє правове оформлення Декларації".

Це до відома тих, які заявляють, що Сахаров обстоює безумовну самостійність України.

Викинутий з СССР російський дисидент Е. Вагін в статті „Про російський націоналізм" („Наша страна" з 20-го червня 1978 року, Аргентина), росіянам-антиколоніялістам протиставить єдинонеділимство, як силу для збереження російської імперії.

Своєї думки він не змінив і після перебування в совєтському концтаборі, де мав нагоду зустрітися з в'язнями неросійських народів СССР, які всі, як він сам признається, ненавиділи Росію.

Про одного українця він пише: „Один молодий українець-самостійник, з яким ми разом у в'язниці читали Святе Письмо, не міг зносити слова „Росія", заявив мені: „для нас перший ворог — ви, росіяни; хай залишиться комунізм в Україні, лише б він був наш український".

І Вагін пише далі, що це ще більше(?) переконало його про потребу „Великої Росії": „Ідея єдиної й неділимої Росії для нас залишається конкретним ідеалом; без неї немислиме майбутнє християнського світу".

В нашім огляді приділено увагу деяким найновішим російським емігрантам з СССР, які виступають, проти деколонізації совєтської імперії, якої територія відповідає єдинонеділимській „ідеї", яку називає Вагін „Великою Росією".

Для неросійських народів не є жадною несподіванкою, що проти деколонізації СССР спільним фронтом виступає єдинонеділимщина попередніх російських еміграцій. Але те, що до цих імперіялістичних залишків долучаються деякі особи з найновішої російської еміграції нас мусить насторожувати.

Тому одним із завдань неросійських народів на поселеннях є прийти з всебічною допомогою росіянам-антиколоніялістам.

Слід пригадати, що вони не є першими, які розуміють вагу розв'язання національної проблеми в СССР для самого російського народу. Про це ще тридцять років тому писав у своїх філософських працях відомий російський філософ Г. Федотов. В одній із них „Доля імперій" („Новий журнал", XVI, Ню Йорк, 1947) він подає глибоку аналізу минулого, теперішнього й майбутнього, колись великих і могутніх імперіяльних комплексів, як напр. Англії, що вже давно перетворилися на добровільні об'єднання метрополії з колоніями. Але минуле й сучасне Російської імперії він змальовує найчорнішими фарбами й передбачає рано чи пізно її загибель і шукає порятунку для існування російського народу, якраз на базі позитивного розв'язання національної проблеми в СССР.

Було б дуже корисним для російських єдинонеділимців перечитати бодай одну працю Г. Федотова про „Долю імперій". Може б це їх протверезило, бо на повне видужання не може бути жадних надій.

Багато сторінок у цій праці присвячено „українській проблемі" в цілком об'єктивному насвітленні, а про відносини між еміграціями неросійських народів і росіянами Г. Федотов описує (стор. 196-197) так: „...ми є свідками того, що відбувається в еміграції, серед нас... між всіма групами російської еміграції, представники других національностей Росії близчать своєю відсутністю. Вони мають свої власні організації і навіть не намагаються вставновити з росіянами будьяких зв'язків.

Більше того, ні з чийого боку ми не зустрічаємо такої до нас ненависти, як з боку українців, яких ми рахували-помилково — зовсім своїми".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

Повідомляємо всі організації і поодинокі особи,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не буде відписуватися.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЄВДОКІЯ ЗЕНЬЧУК, членка УНС Відд. 14 в Нюарку, Н. Дж., померла 10 лютого 1978 р. на 76 році життя. Нар. в Залужу, пов. Рогатин, Зах. Україна, Залишила в смутку 2 доньки і сина та 6 внуків. Похорон відбувся 13 лютого на цвинтарі Голівуд Юнійон, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Отрок, секр.

КСЕНЯ ПРИШЛЯК, членка УНС Відд. 476 в Гадсон, Н. Й., померла 5 травня 1978 на 83 році життя. Нар. в листопаді 1895 р. в Германці, Україна; членкою УНС стала 1938 р. Залишила у смутку сина Івана, дочку Ольгу, 2 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 8 травня 1978 р. на цвинтарі Седар Парк в Гадсон, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

МИРОСЛАВ КУЗЬБІДА, член УНС Відд. 481 в Карнеґі, Па., помер 1 травня 1978 на 57 році життя. Нар. 1921 р. в Карнеґі, а членом УНС став у 1939 р. Залишив у смутку дружину Рожу, сина Юрія, брата Володимира і сестру Марію. Похорон відбувся 4 травня 1978 р. на катол. цвинтарі Голі Трініті в Карнеґі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен Возняк, секр.

МИХАЙЛО МЕЛЬНИЧУК, член УНС Відд. 233 в Лорейн, Огайо, помер 27 липня 1978 на 58 році життя. Нар. 1919 р. в Закрівці, Україна; членом УНС став 1974 р. Залишив у смутку сина Степана з дружиною Джойсі та 2 внуків. Похорон відбувся 31 липня 1978 р. на цвинтарі Кальварія в Лорейн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Дейчаківська, секр.

ГАЙ Е. ТАРРЕЛЛ, член УНС Відд. 150 в Піттсфілд, Масс., помер 14 червня 1978 на 64 році життя. Нар. 1912 р. в Лоґан, Вест Вірджінія; членом УНС став у 1948 р. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 17 червня 1978 р. на цвинтарі св. Йосифа в Піттсфілд, Мас.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Гуска, секр.

Д-Р ВОЛОДИМИР ІВАНУСА, член УНС Відд. 184 в Ню Йорку, Н. Й., помер 27 червня 1978 на 68 році життя. Нар. 1910 р. в Кракові, Польща; членом УНС став 1951 р. Залишив у смутку дружину Володимиру і дочку Христину. Похорон відбувся 30 червня 1978 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Ластовецький, секр.

МАРІЯ КОСІКОВСЬКА-МАРТИНЯК, членка УНС Відд. 341 у Виндзор, Онт., померла 20 червня на 74 році життя. Нар. 1904 р. в с. Звенигород, пов. Вібрка;, а членкою УНС стала у 1937 р. Залишила у смутку мужа Олексу і родину в Україні. Похорон відбувся у Виндзор, Онт., Канада.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Хрін, секр.

АННА ШЕВЧУК, членка УНС Відд. 217 в Рочестері, Н. Й., померла 18 червня 1978 на 63 році життя. Нар. 1915 р. в Україні; членкою УНС стала 1954 р. Залишила у смутку 6 кузинів і багато приятелів. Похорон відбувся 21 червня 1978 р. на цвинтарі Голі Сепальчер в Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

Д-Р МАТВІЙ СТАХІВ, член УНС Відд. 194 в Ню Йорку, помер 2 червня 1978 на 83 році життя. Нар. 1895 р. в с. Нуще, пов. Зборів; членом УНС став у жовтні 1958 р. Залишив у смутку дружину Францішку і сина д-ра Ярослава. Похорон відбувся 15 липня 1978 р. на цвинтарі укр. кат. парохії на Факс Чейс у Філядельфії.

Вічна Йому Пам'ять!
Манацький, секр.

ПЕТРО РІСКО, член УНС Відд. 128 в Кліфтон Гтс. Па., помер 19 травня 1978 на 62 році життя. Нар. у квітні 1917 р. у Філядельфії, Па.; членом УН став у 1964 р. Залишив у смутку сестру Теклю, братів Михайла й Івана та дальшу родину. Похорон відбувся 23 травня 1978 р. на цвинтарі Ст. Чарлс у Дрексел Гілл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Глова, секр.

МИХАЙЛО ГАЛУЩАК, член УНС Відд. 264 в Карнеґі, Па., помер 20 травня 1978 на 64 році життя. Нар. в Карнеґі, Па., а членом УНС став у 1937 р. Залишив у смутку дружину Вернедін і сина Михайла. Похорон відбувся 23 травня 1978 р. на Укр. Правосл. цвинтарі свв. Петра і Павла. в Скотт Тавншіп, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Грицишин, секр.